

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra anglistiky

University of South Bohemia in České Budějovice

Faculty of Education

Department of English Studies

Bakalářská práce

Obvyklé gramatické chyby českých studentů v anglickém jazyce

Investigating grammatical mistakes made by Czech students of English

Vypracoval: Jiří Šesták

Vedoucí práce: Mgr. Ludmila Zemková, Ph.D.

České Budějovice, 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledky obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 25. června 2022

Jiří Šesták

Poděkování

Rád bych poděkoval Mgr. Ludmile Zemkové, PhD. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce. Zároveň bych chtěl poděkovat základní škole a žákům za vstřícnost a ochotu při vyplňování testu.

Anotace

Hlavním tématem bakalářské práce jsou nejčastější chyby, kterých se dopouštějí čeští studenti v anglickém jazyce. Teoretická část vymezí vybrané gramatické jevy a zaměří se na jejich klasifikaci, zmapování případného vlivu mateřského jazyka českých mluvčích na užívání anglické gramatiky. Praktická část bude zkoumat chyby, kterých se studenti dopustili ve svých písemných projevech a stanoví jednotlivé skupiny gramatických jevů, ve kterých studenti často chybují. Závěr praktické části bude věnován rozboru výsledků testování nejčastějších gramatických chyb a případné porovnání úrovně znalosti anglického jazyka jednotlivých studentů.

Abstract

The main theme of the bachelor thesis is the most common mistakes made by Czech students of English. The theoretical part will define selected grammatical phenomena and focus on their classification, mapping the possible influence of the mother tongue of Czech speakers on the use of English grammar. The practical part will examine mistakes made by students in their written works and identify the different groups of grammatical phenomena in which students often err. The conclusion of the practical section will be devoted to analysing the results of testing the most common grammatical errors and possibly comparing the level of English language proficiency of individual students.

Obsah

I.	Úvod.....	9
II.	Teoretická část.....	10
1	ČAS V ANGLICKÉM JAZYCE.....	10
1.1	Přítomný čas prostý (<i>present simple</i>).....	10
1.1.1	Forma přítomného času prostého.....	10
1.1.2	Použití přítomného času prostého.....	11
1.2	Přítomný čas průběhový (<i>present continuous</i>).....	12
1.2.1	Forma přítomného času průběhového.....	12
1.2.2	Použití přítomného času průběhového.....	12
1.3	Předpřítomný čas prostý (<i>present perfect simple</i>).....	13
1.3.1	Forma předpřítomného času prostého.....	13
1.3.2	Použití předpřítomného času prostého.....	13
1.4	Předpřítomný čas průběhový (<i>present perfect continuous</i>).....	14
1.4.1	Forma předpřítomného času průběhového.....	14
1.4.2	Použití předpřítomného času průběhového.....	14
1.5	Minulý čas prostý (<i>past simple</i>).....	15
1.5.1	Forma minulého času prostého.....	15
1.5.2	Použití minulého času prostého.....	16
1.6	Minulý čas průběhový (<i>past continuous</i>).....	17
1.6.1	Forma minulého času průběhového.....	17
1.6.2	Použití minulého času průběhové.....	17
1.7	Předminulý čas prostý (<i>past perfect simple</i>).....	18
1.7.1	Forma předminulého času prostého.....	18
1.7.2	Použití předminulého času prostého.....	18
1.8	Předminulý čas průběhový (<i>past perfect continuous</i>).....	19
1.8.1	Forma předminulého času průběhového.....	19
1.8.2	Použití předminulého času průběhového.....	19
1.9	Budoucí čas prostý a ostatní formy budoucí času (<i>future simple and other future forms</i>) ²⁰	
1.9.1	Forma budoucího času prostého.....	20
1.9.2	Použití budoucího času prostého.....	20
1.9.3	Ostatní formy budoucího času – fráze <i>going to</i> , přítomný čas průběhový (<i>present continuous</i>), přítomný čas prostý (<i>present simple</i>).....	21

1.9.3.1	Forma fráze going to.....	21
1.9.3.2	Použití fráze going to.....	21
1.9.3.3	Použití přítomného času průběhového (present continuous) pro budoucnost.....	22
1.9.3.4	Použití přítomného času prostého (present simple) pro budoucnost	22
1.10	Budoucí čas průběhový (<i>future continuous</i>)	23
1.10.1	Forma budoucího času průběhového.....	23
1.10.2	Použití budoucího času průběhového	23
1.11	Předbudoucí čas (<i>future perfect</i>).....	24
1.11.1	Forma předbudoucího času	24
1.11.2	Použití předbudoucího času	24
2	ČLENY V ANGLICKÉM JAZYCE (<i>ARTICLES</i>).....	26
2.1	Neurčitý člen (<i>the indefinite article: a/an</i>).....	26
2.2	Určitý člen (<i>the definite article: the</i>)	27
2.3	Nulový člen (<i>zero article: no article</i>)	28
3	PŘEDLOŽKY V ANGLICKÉM JAZYCE (<i>PREPOSITIONS</i>)	29
3.1	Předložky časové (<i>in, on, at</i>)	29
3.1.1	Předložka <i>at</i> (čas).....	29
3.1.2	Předložka <i>on</i> (čas).....	29
3.1.3	Předložka <i>in</i> (čas)	30
3.2	Předložky prostorové (<i>in, on, at</i>).....	31
3.2.1	Předložka <i>on</i> (prostor)	31
3.2.2	Předložka <i>in</i> (prostor)	31
3.2.3	Předložka <i>at</i> (prostor).....	32
III.	Praktická část	33
4	PREDIKCE K TESTU	33
5	VÝSLEDKY TESTU	35
5.1	První testová otázka.....	35
5.2	Druhá testová otázka	36
5.3	Třetí testová otázka.....	37
5.4	Čtvrtá testová otázka	38
5.5	Pátá testová otázka.....	39
5.6	Šestá testová otázka.....	40

5.7	Sedmá testová otázka	42
5.8	Osmá testová otázka	43
5.9	Devátá testová otázka	44
5.10	Desátá testová otázka	45
IV.	Závěr	47
V.	Summary	48
VI.	Seznam použité literatury a pramenů	49
	Knižní publikace	49
	Přílohy	50
	Seznam příloh	50
	Grafy	50
	Test	51

I. Úvod

Bakalářská práce se zaměřuje na zkoumání nejčastějších chyb, které dělají čeští žáci. Tato problematika je velmi aktuální, protože v moderním světě by každý člověk měl být schopen základní komunikace v anglickém jazyce. Bez anglického jazyka se v dnešní době takřka nedá obejít, s anglickými výrazy se každý člověk setkává denně na internetu, mladí lidé se s nimi setkávají na sociálních sítích a mnoho zaměstnavatelů požaduje, aby člověk měl základy anglického jazyka.

Bakalářská práce zkoumá, kde dělají žáci nejčastěji chyby. V teoretické části bakalářské práce se pracuje se třemi základními gramatickými okruhy, kde žáci často chybují, konkrétně anglické časy, anglické členy a anglické předložky. Tyto gramatické jevy jsou v teoretické části rozebrány – důraz je kladen na formu a použití daného gramatického jevu. Pro snadnější a srozumitelnější pochopení jsou u každého gramatického jevu uvedeny konkrétní příklady z praxe.

V praktické části je vypracovaný test, který byl zadán žákům, aby se potvrdilo, zdali žáci opravdu chybují v těchto vytyčených gramatických jevech. Výsledky testu jsou zpracovány procentuálně pro každou třídu samostatně a v grafech je vyjádřena celková úspěšnost u každé otázky.

Cílem této bakalářské práce je zjistit, zda studenti dělají chyby ve vytyčených gramatických jevech. V praktické části jsou stanoveny autorovy domněnky, které si zvolil před tím, než zanalyzoval výsledky testu. Tyto domněnky se posléze buďto potvrdily nebo nepotvrdily.

Výsledky této bakalářské práce by mohly být použity proto, aby se učivo více zaměřovalo na problematické gramatické jevy.

Existuje mnoho dalších problematických gramatických jevů jako například správný slovosled, který je v anglickém jazyce přesně daný, kdežto v českém jazyce je volnější, tvoření anglické otázky, nepočitatelná podstatná jména nebo nepravidelná slovesa. Těmito jevy se však tato práce nezabývá.

II. Teoretická část

1 ČAS V ANGLICKÉM JAZYCE

Správně zvolit čas v anglickém jazyce je tou nejzákladnější věcí, kterou žáci potřebují udělat, protože od tohoto gramatického jevu se odvíjí tvoření celé věty. Čas jako slovesná kategorie není totožný s časem mimojazykovým, nýbrž vyjadřuje časové zařazení děje z hlediska mluvčího nebo časové vztahy mezi různými ději vůči sobě navzájem. Děje současné s dobou promluvy jsou z hlediska mluvčího přítomné, děje předcházející před dobou promluvy jsou minulé a děje následující po době promluvy jsou budoucí. Angličtina má pro čas jako slovesnou kategorii a čas mimojazykový různá označení: *tense* (slovesný čas) – *time* (mimojazykový čas).¹ Tato bakalářská práce bude pracovat se slovesným časem (*tense*).

Angličtina rozlišuje každý slovesný čas (*tense*) na průběhový (*continuous*) a prostý (*simple*). Na základě tohoto rozdělení existuje šest základních časů v anglickém jazyce – přítomný prostý (*present simple*), přítomný průběhový (*present continuous*), minulé prostý (*past simple*), minulé průběhový (*past continuous*), budoucí prostý (*future simple*) a budoucí průběhový (*future continuous*). Navíc existuje i dalších pět časů, konkrétně tedy – předpřítomný čas prostý (*present perfect simple*), předpřítomný čas průběhový (*present perfect continuous*), předminulý čas prostý (*past perfect simple*), předminulý čas průběhový (*past perfect continuous*) a předbudoucí čas (*future perfect*). Všechny tyto časy jsou důležité, nicméně některé se používají více, některé méně. Postupně bude procházen každý z nich, aby bylo zřetelné, jak se každý čas správně tvoří a v jakém případě se každý čas používá.

1.1 Přítomný čas prostý (*present simple*)

1.1.1 Forma přítomného času prostého

Pokud se chceme bavit o nějakém čase musíme nejprve znát jeho formu. Přítomný čas prostý má formu slovesa následující – infinitiv bez *to* (*infinitive without to*) pro všechny osoby kromě třetí osoby čísla jednotného, kde infinitiv bez *to* navíc přijímá koncovku *-s* (popřípadě *-es*).

¹ Ze strany 214 z DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 3. vyd. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1073-4.

I usually to the church on Sundays. (to go)

V neděli obvykle chodím do kostela.

Správný tvar slovesa v ukázkové větě je infinitiv slovesa *to go* bez *to*, pouze tedy *go*.

She from North America. (to come)

Pochází ze Severní Ameriky.

Podmětem je zde třetí osoba čísla jednotného, která musí být brána v potaz. Správný tvar slovesa musí být infinitiv bez *to* s koncovkou *-s*. Do ukázkové věty by měl být doplněn tvar slovesa *comes*.

1.1.2 Použití přítomného času prostého

U každého času je důležitá nejen forma, ale i jeho použití, tj. kdy se čas nejčastěji používá. Studenti většinou nemají problém s formou, přece jen je to mechanická činnost, která je lehce zapamatovatelná. Mnohem těžší na zapamatování jsou situace, kdy se daný čas má použít.

Přítomný čas prostý se používá:

- ❖ Pro děje obvyklé nebo pravidelně se opakující² (často s pomocí příslovcí a frekvenčních příslovečných frází jako *always* (vždy), *usually* (obvykle), *never* (nikdy), *every Saturday morning* (každé sobotní ráno), *twice a week* (dvakrát týdně).
 - Příklad: *We meet our family every weekend*. Setkáváme se s rodinou každý víkend.
- ❖ Když se hovoří o permanentní situaci, a konkrétní časová reference není důležitá.
 - Příklad: *They live in New York*. Žijí v New Yorku.
- ❖ Se statickými slovesy (*stative verbs*). Tato slovesa se obvykle vztahují k stavům, myšlenkám, emocím a smyslům, například *be* (být), *have* (mít), *depend* (záležet), *know* (vědět), *think* (myslet si), *understand* (rozumět), *disagree* (nesouhlasit), *like* (mít rád, líbit se), *want* (chtít), *hear* (slyšet), *love* (milovat), *see* (vidět), *smell* (cítit, vonět), *taste* (chutnat).
 - Příklad: *Do you understand?* Rozumíš?

² Ze strany 60 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

- ❖ Pro instrukce.
 - Příklad: *First you add sugar.* Nejprve přidáte cukr.
- ❖ Ve spojení s vědeckými fakty, pokud se má vyjádřit, že něco je vždycky nebo obecně pravda.
 - Příklad: *Water boils at 100°C.* Voda vře při 100°C.³

Jak je vidno je mnoho situací, kdy se používá přítomný čas prostý. Je důležité studenty seznámit s nejčastějšími způsoby použití tohoto času a připomínat jim, aby je znali, jinak může docházet k mnoha chybám.

1.2 Přítomný čas průběhový (*present continuous*)

1.2.1 Forma přítomného času průběhového

Sloveso je složeno v přítomném čase průběhovém z pomocné sloveso *to be* ve správném tvaru pro osobu + významové sloveso s koncovkou *-ing*.

I the dishes right now. (to wash)

Právě umývám nádobí.

Správná forma slovesa – pomocné sloveso *to be* bude mít formu *am* (první osoba čísla jednotného) a významové sloveso *to wash* budeme mít tvar *washing*.

1.2.2 Použití přítomného času průběhového

Obecně se může přítomný čas průběhový používat s dynamickými slovesy (dynamic verbs) tj. slovesy, která popisují akce nebo věci, které se odehrávají v různých situacích.

Přítomný čas průběhový se používá:

- ❖ Pro děje, které se odehrávají právě teď.
 - Příklad: *He is watching TV in the living room.* Dívá se na televizi v obývacím pokoji.
- ❖ Pro měnící se/vyvíjející se situace.
 - Příklad: *I am getting better at Spanish.* Zlepšuji se ve španělštině.
- ❖ Pro dočasné situace.

³ Volně přeloženo ze strany 140 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

- Příklad: *I'm staying at this hotel for three weeks.* Tři týdny zůstávám v tomto hotelu.
- ❖ Se slovem *always* (vždycky), pokud se hovoří o věcech, které mohou být považovány za otravné.
 - Příklad: *My girlfriend is always losing her keys.*⁴ Moje přítelkyně vždycky ztrácí své klíče.

Na základě zde sepsaných pravidel a nejčastějších užití přítomného průběhového času lze vyvodit, že nestačí žákům pouze sdělit, že průběhový čas se používá, když nějaký děj probíhá. Je důležité ukázat co nejvíce nejčastějších výskytů tohoto gramatického jevu, aby si žáci osvojili, kde všude se s ním mohou setkat, a kde všude ho mají použít.

1.3 Předpřítomný čas prostý (*present perfect simple*)

1.3.1 Forma předpřítomného času prostého

Předpřítomný čas je, co do formy, složitější. Žáci už musejí znát a ovládat přičestí minulé (*past participle*), protože se tato forma slovesa vyskytuje v každé formulaci předpřítomného času. Slovesný tvar v tomto čase se skládá z pomocného slovesa *to have* a přičestí minulého významového slovesa (*past participle*).

I my keys. (to lose)

Ztratil jsem klíče.

Správně doplněný tvar slovesa zde bude *have lost* – pomocné sloveso *to have* v první osobě čísla jednotného a významové sloveso *to lose* (ztrácet) ve tvaru přičestí minulého.

1.3.2 Použití předpřítomného času prostého

U příkladu výše není český překlad nápomocný. Český překlad zněl "Ztratil jsem klíče.". Sloveso *ztratil* v českém jazyce indikuje minulý čas. V tomto případě se tedy časy v anglickém jazyce a českém jazyce neshodují, nehledě na to, že český jazyk neobsahuje gramatický jev předpřítomného času. Důležitým aspektem při výuce předpřítomného času je žáky upozornit na to, že překlady do nebo z českého jazyka jim nijak nepomohou s určováním předpřítomného času.

⁴ Volně přeloženo ze strany 141 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

Předpřítomný čas se používá:

- ❖ Pro minulý děj, který se odehrál v neurčené době v minulosti a svými následky zasahuje do přítomnosti. Doba děje buď vůbec není určena, nebo se k ní odkazuje příslovečným určením času jako *just* (právě), *recently* (nedávno), *already* (již), *still* (stále), *yet* (ještě ne).⁵
 - Příklad: *My parents have just arrived.* Moje rodiče právě dorazili.
- ❖ Pro děj nebo stav, který začal v minulosti a trvá dosud. Užívají se určení času jako *ever* (někdy), *before* (předtím), *never* (nikdy), *this morning* (toto ráno), *since* (od té doby), *for* (po dobu).⁶
 - Příklad: *I have never been to Italy.* Nikdy jsem nebyl v Itálii.

Tento gramatický jev bývá jeden z nejvíce problematických, protože nemá obdobu v českém jazyce. Je potřeba tomuto času věnovat velkou pozornost, protože je hojně používaný a nelze ho jakýmkoli způsobem ignorovat. Velmi nápomocná mohou být již zmiňovaná slova výše (*just, already, for, since* atd.). Pokud žáci budou vědět, že tato slova z velké části indikují předpřítomný čas, může jim to velice pomoci.

1.4 Předpřítomný čas průběhový (*present perfect continuous*)

1.4.1 Forma předpřítomného času průběhového

Tvar slovesa u předpřítomného času průběhového je tvořen pomocným slovesem *to have* v příslušném tvaru a minulým příčestím pomocného slovesa *to be*, tedy ve tvaru *been* a významovým slovesem ve tvaru průběhového příčestí, tj. s koncovkou *-ing*.

I hard for the past year to get my promotion. (to work)

Poslední rok jsem tvrdě pracoval, abych dostal povýšení.

Správný tvar celého slovesa je *have been working*.

1.4.2 Použití předpřítomného času průběhového

Předpřítomný čas průběhový se používá:

⁵ Ze strany 68 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

⁶ Ze strany 68 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

- ❖ Pokud se mluví o nedávno dokončené aktivitě, pokud je efekt této aktivity stále relevantní.
 - Příklad: A: *Why are they out of breath?* Proč popadají dech?
B: *They have been running.* Běželi.
- ❖ Pokud se hovoří o ději, který se odehrával nějakou dobu, nebo byl několikrát zopakován. Děj může i nemusí být dokončen.
 - Příklad: *I have been working out all morning.* Celé ráno jsem posiloval.
- ❖ Pokud má být naznačeno, že děj je dočasný.
 - Příklad: *I have been living here for four years but I'm going to move soon.* Žil jsem tady čtyři roky, ale brzy se odstěhuji.
- ❖ Pokud se naznačuje, že děj není dokončený.⁷
 - Příklad: *I have been reading this interesting book, but I haven't finished it yet.* Čtu tuhle zajímavou knihu, ale ještě jsem jí nedočel.

Oproti prostému předpřítomnému času je tento čas méně používaný, ale stále důležitý. Podstatné je, aby studenti věděli, jaké rozdíly jsou mezi nimi, a aby je dokázali aktivně používat. I když neexistuje obdoba těchto časů v českém jazyce, jsou tyto gramatické jevy velmi používané. Angličtí mluvčí používají předpřítomný čas stále a je nedílnou součástí běžné komunikace.

1.5 Minulý čas prostý (*past simple*)

1.5.1 Forma minulého času prostého

Minulý čas prostý nepotřebuje žádná pomocná slovesa. Sloveso je v tomto čase pouze ve tvaru své minulosti. Pravidelná slovesa přijímají koncovku *-ed* a nepravidelná slovesa mají každá svůj vlastní tvar. Proto je také důležité, aby žáci znali základní nepravidelná slovesa ještě před tím, než začnou s minulým časem, popřípadě se je učili ve stejnou dobu.

I you my house yesterday. (to show)

Včera jsem ti ukázal svůj dům.

⁷ Volně přeloženo ze strany 145 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

Sloveso *to show* je pravidelné, a proto se pouze přidá koncovka *-ed*. Správná forma slovesa je tedy *showed*.

My parents me to the cinema last Friday. (to take)

Minulý pátek mě rodiče vzali do kina.

Sloveso *to take* je nepravidelné, proto se musí použít jeho nepravidelný minulý tvar. Správným řešením je minulý tvar *took*.

1.5.2 Použití minulého času prostého

Minulý čas prostý se používá:

- ❖ Pro ukončený děj nebo stav v minulosti, který nemá žádný vztah k přítomnosti. Vždy musí být udáno nebo implicitně vyjádřeno, kdy v minulosti se děj udál nebo stav nastal.⁸
 - Příklad: *I saw Sarah last night*. Včera v noci jsem viděl Sáru.
- ❖ Pokud se hovoří o zvyku v minulosti.
 - Příklad: *Did your parents buy you everything when you were a child?* Kupovali ti rodiče všechno, když si byl malý?
- ❖ Pokud se hovoří o stanovisku v minulosti.
 - Příklad: *The house belonged to my father for two years*. Dva roky tento dům patřil mému otci.
- ❖ Pokud se popisuje sekvence dokončených dějů v chronologickém pořadí.
 - Příklad: *I took out my key, locked the door and walked away*. Vyndal jsem si klíče, zamkl dveře a odešel pryč.
- ❖ Pokud se vyjadřuje nepřímá řeč.⁹
 - Příklad: *My mother said she didn't want to join us*. Moje matka řekla, že se k nám nepřipojí.

Ve větách s minulým časem prostým je velmi často přesně určen čas, kdy nějaký děj probíhal, tj. *last night* (včera v noci), *when you were a child* (když si byl malý), *for two*

⁸ Ze strany 65 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

⁹ Volně přeloženo ze strany 148 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

years (dva roky). Toto bývá jedna z mnoha pomůcek k tomu, aby žáci lépe poznali, zdali se jedná o minulý čas prostý nebo předpřítomný čas prostý. Je důležité studentům připomínat, že pokud je ve větě určena časová sekvence minulosti nemůžeme použít předpřítomný čas, ale musíme použít minulý čas.

1.6 Minulý čas průběhový (*past continuous*)

1.6.1 Forma minulého času průběhového

Tvar slovesa v minulém čase průběhovém se skládá z pomocného slovesa *to be* ve správné osobě v minulém tvaru, tj. *was* nebo *were*, a významového slovesa ve tvaru příčestí průběhového, tj. s koncovkou *-ing*.

I my book when my mom called my name. (to read)

Četl jsem si knihu, když mě moje máma zavolala.

Správný tvar pomocného slovesa *to be* v minulém čase pro první osobu čísla jednotného je *was*, a správný tvar významového slovesa *to read* je *reading*. Celý tvar slovesa je *was reading*.

1.6.2 Použití minulého času průběhové

Minulý čas průběhový se používá:

- ❖ Pokud se popisuje vývojový děj v minulosti, obvykle když se stanovuje kulisa pro nějakou konkrétní událost.
 - Příklad: *I was sitting in the backyard, reading a book.* Seděl jsem na dvorku za domem, čtou si knihu.
- ❖ Pokud se mluví o dočasných situacích v minulosti.
 - Příklad: *Carl was living in the USA at the time.* V té době žil Karel ve Spojených státech amerických.
- ❖ Pokud se hovoří o nějakém ději, který probíhal v minulosti a byl přerušen.
 - Příklad: *I was running when I suddenly heard a strange noise.* Když jsem běžel, uslyšel jsem zvláštní zvuk.
- ❖ Pokud se mluví o naplánovaných událostech, které se nestaly.¹⁰

¹⁰ Volně přeloženo ze strany 148 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

- Příklad: *I was going to London for a holiday, but then I got sick.* Měl jsem jet do Londýna na prázdniny, ale onemocněl jsem.
- ❖ Pro dva děje probíhající současně v minulosti.¹¹
 - Příklad: *While I was playing on the computer, my girlfriend was watching TV.* Mezitím co jsem hrál na počítači, moje přítelkyně se dívala na televizi.

Z příkladů a jejich českého překladu je patrné, že v českých překladech nelze najít skoro žádný náznak toho, že se jedná o anglický čas, který je průběhový. Důležitým aspektem je, aby žáci přemýšleli o každém slovese, zdali toto sloveso vyjadřuje či nevyjadřuje průběhovou formu. Právě to, že si žáci nemohou pomoci českým překladem, může někdy způsobit značné problémy.

1.7 Předminulý čas prostý (*past perfect simple*)

1.7.1 Forma předminulého času prostého

Tvar slovesa v předminulém čase prostém se skládá z pomocného slovesa *to have* v minulém čase, tj. *had*, a významového slovesa ve tvaru minulého příčestí.

When I came to the door, I realised that I my keys. (to lose)

Když jsem přišel ke dveřím, uvědomil jsem si, že jsem ztratil klíče.

Správná forma slovesa je *had lost*. Pomocné sloveso *to have* je v minulém čase a minulé příčestí pro významové nepravidelné sloveso *to lose* je *lost*.

1.7.2 Použití předminulého času prostého

Předminulý čas prostý se používá:

- ❖ Pokud se odkazuje na dobu, která byla před jiným bodem v minulosti, pokud je to nutné, aby bylo jasné pořadí dějů.
 - Příklad: *When I came to the party, Sarah had left.* Když jsem přišel na večírek, Sára už odešla.
- ❖ V nepřímé řeči.¹²

¹¹ Ze strany 67 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

¹² Volně přeloženo ze strany 148 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

- Příklad: *They told me they had never been in Italy.* Řekli mi, že nikdy nebyli v Itálii.

Je důležité si uvědomit, že nelze používat předminulý čas prostý sám o sobě s výjimkou nepřímé řeči. Tento čas musí být použit v kontextu nějakého jiného děje o kterém je známo, že se stal v minulosti, abychom mohli referovat ještě do období před tímto dějem. Nelze tedy přeložit větu *Upadl jsem.*, jako *I had fallen.* Správný překlad bez žádného kontextu by zněl *I have fallen.*, nebo *I fell.*

1.8 Předminulý čas průběhový (*past perfect continuous*)

1.8.1 Forma předminulého času průběhového

Tvar slovesa v předminulém čase průběhovém je tvořen pomocným slovesem *to have* v minulém tvaru, tj. *had*, dalším pomocným slovesem *to be* ve tvaru přičestí minulého, tj. *been*, a významovým slovesem ve tvaru přičestí průběhového.

I in České Budějovice for about a year when I visited the Black Tower. (to live)

Když jsem navštívil Černou věž, žil jsem v Českých Budějovicích už rok.

Správná forma slovesa v příkladě výše je *had been living*. Bylo potřeba použít pomocné sloveso *to have* v minulém čase, tj. *had*, pomocné sloveso *to be* v přičestí minulém, tj. *been*, a významové sloveso *to live* ve tvaru přičestí průběhového, tj. *living*.

1.8.2 Použití předminulého času průběhového

Předminulý čas průběhový se používá:

- ❖ Pokud se mluví o probíhající ději, který je uzavřen v minulosti.¹³

- Příklad: *I had been living in Prague for about a month when I met George.* Žil jsem v Praze už měsíc, když jsem potkal Jirku.

Opět je důležité si uvědomit, a upozornit na to i žáky, že předminulý čas průběhový nemůže existovat sám o sobě bez nějakého kontextu, který se odehrál v minulosti. Toto pravidlo je logické, protože je známo, že předminulý čas odkazuje na věci, které se staly ještě před minulostí, tedy minulost musí být vyjádřena okolo tohoto času. Nelze tedy větu *Měsíc jsem žil v Londýně.*, překládat jako *I had been living in London for about a*

¹³ Volně přeloženo ze strany 151 z BURGESS, Sally, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Lynda EDWARDS a Jacky NEWBROOK. *Gold: C1 advanced*. New edition. Harlow: Pearson, 2019. ISBN 978-1-292-20219-8.

month., protože není známa žádná jiná informace o minulém čase. Správný překlad této věty by zněl *I have been living in London for about a month.*

1.9 Budoucí čas prostý a ostatní formy budoucího času (*future simple and other future forms*)

Futurum zaujímá v systému anglických časů zvláštní postavení, neboť v budoucnosti se rovina času nejvíce prolíná s rovinou modu. Modální charakter budoucnosti ovšem vyplývá ze samotné její podstaty, neboť budoucí děje lze zřídka pojímat jako jisté. Zpravidla jde o děje možné, žádané, nutné, zamýšlené apod. Existují i badatelé, kteří odmítají názor, že má angličtina futurum, a veškeré odkazování na budoucnost vyvozují z významů modálních.¹⁴

1.9.1 Forma budoucího času prostého

Základní forma budoucího času prostého má tvar pomocného slovesa *shall* nebo *will* a významového slovesa v infinitivu bez *to*. Je důležité upozornit na infinitiv slovesa, protože tvar infinitivu v anglickém jazyce je vždy s *to* (například *to live* – žít), v budoucím čase prostém se ale používá pouze infinitiv bez *to*, který bývá nazýván jako *bare infinitive* (holý infinitiv). Budoucí čas se nemusí vyjadřovat jen pomocí budoucího času prostého, ale má i další formy, které budou představeny vzápětí.

I think I the new computer game. (to play)

Uvažuji, že si zahraji tu novou počítačovou hru.

Správná forma slovesa v budoucím čase prostém je *will play*. Bylo použito pomocné sloveso *will* a významové sloveso *to play* v infinitivu bez *to*, tj. *play*.

1.9.2 Použití budoucího času prostého

Budoucí čas prostý se používá:

- ❖ Pokud je něco předvídáno na základně domněnky mluvčího nebo znalostí experta.
 - Příklad: *You will take the medicine every morning.* Každé ráno si budete brát tento lék.
- ❖ Pro sliby, výhružky, nabídky a prosby.¹⁵

¹⁴ Ze strany 228 z DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 3. vyd. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1073-4.

¹⁵ Volně přeloženo ze strany 151 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

- Příklad: *Will you clean your room, please?* Uklidíš si prosím pokoj?
- ❖ Pro rozhodnutí v okamžiku, kdy se mluví.¹⁶
- Příklad: *I will have a cup of tea.* Dám si šálek čaje.

U budoucího času bývá problémem právě to, že existuje mnoho cest, jak se může vyjádřit budoucnost. Je tedy velmi důležité, aby studenti byli seznámeni hlavně se situacemi, kde se používá budoucí čas prostý pro vyjádření budoucnosti, protože nyní budou představeny další způsoby, kterými se může vyjádřit budoucnost.

1.9.3 Ostatní formy budoucího času – fráze *going to*, přítomný čas průběhový (*present continuous*), přítomný čas prostý (*present simple*)

Na rozdíl od ostatních časů v angličtině, budoucnost se dá vyjadřovat více způsoby. Dokonce lze použít i čas přítomný k vyjádření děje v budoucnosti.

1.9.3.1 Forma fráze *going to*

Pokud se v anglickém jazyce použije fráze *going to*, musí se nejprve začít pomocným slovesem *to be* (být) v přítomném čase, tedy *am*, *is* nebo *are*, poté se připojí celá fráze *going to* a na závěr se přidá významové sloveso v infinitivu bez *to*, tedy takzvaný *bare infinitive* (holý infinitiv).

Look, there is a black cloud. It (to rain)

Podívej, na obloze je černý mrak. Bude pršet.

Správná forma slovesa je *is going to rain*. Bylo použito pomocné sloveso *to be* ve tvaru přítomného času pro třetí osobu čísla jednotného, tj. *is*, fráze *going to* a významové sloveso *to rain* v infinitivu bez *to*, tj. *rain*.

1.9.3.2 Použití fráze *going to*

Fráze *going to* se používá:

- ❖ Pro tvrzení, že nějaká věc se určitě stane, protože je pro ni nějaký důkaz.¹⁷
- Příklad: *Look out – the car is on fire. It is going to explode.* Pozor, to auto hoří. Vybouchne.

¹⁶ Ze strany 73 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

¹⁷ Volně přeloženo ze strany 151 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

- ❖ Pro naplánované činnosti, úmysl do budoucnosti – rozhodnutí bylo učiněno již před okamžikem, kdy se mluví.¹⁸

- Příklad: *I've decided that I'm going to move out.* Rozhodl jsem se, že se odstěhuji.

1.9.3.3 Použití přítomného času průběhového (present continuous) pro budoucnost

Přítomný čas průběhový se používá pro vyjádření budoucnosti:

- ❖ Pokud se mluví o věcech, které už byly rozhodnuty nebo naplánovány, často s určeným časem v budoucnosti.¹⁹

- Příklad: *They're leaving at five o'clock.* Odjíždějí v pět hodin.

1.9.3.4 Použití přítomného času prostého (present simple) pro budoucnost

Přítomný čas prostý se používá pro vyjádření budoucnosti:

- ❖ Pokud se hovoří o pevném řádu pro budoucnost, například vyjádřený v jízdních řádech, předpisech a programech.

- Příklad: *The train leaves at nine o'clock.* Vlak odjíždí v devět hodin.

- Příklad: *The new term starts in October.* Pololetí začíná v říjnu.

- ❖ V případě, kdy se používají časové věty a kondicionální věty s výrazy jako *after, as soon as, before, if, unless, until, when*.²⁰

- Příklad: *I will see him as soon as he has more time.* Uvidím ho až bude mít více času.

- Příklad: *I can't live in a Spanish speaking country until I learn perfect Spanish.* Nemohu žít ve španělsky mluvící zemi, dokud se nenaučím perfektně španělsky.

I tyto další způsoby, jakými lze vyjádřit budoucnost, jsou nesmírně důležité a studenti je musí znát, aby mohli znít více jako rodilí mluvčí.

¹⁸ Ze strany 74 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

¹⁹ Volně přeloženo ze strany 151 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

²⁰ Volně přeloženo ze strany 151 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

1.10 Budoucí čas průběhový (*future continuous*)

1.10.1 Forma budoucího času průběhového

Základní formou slovesa v budoucím čase průběhovém je pomocné slovesa *will/shall/may/might/could* (nejčastěji používáme pomocné sloveso *will*), ke kterému se připojí další pomocné sloveso *to be*, ve formě infinitivu bez *to*, a nakonec se přidá významové sloveso ve tvaru příčestí průběhového.

I in London by this time next year. (to live)

V tomto čase příští rok budu žít v Londýně.

Správná forma slovesa v budoucím čase průběhovém je *will be living*. Bylo použito pomocné sloveso *will* a pomocné sloveso *to be* a významové sloveso *to live* v příčestí minulém, tedy *living*.

1.10.2 Použití budoucího času průběhového

Budoucí čas průběhový se používá:

- ❖ Pokud se hovoří o tom, že nějaká akce bude probíhat v definovaném čase v budoucnosti (s vyjádřením času nebo frekvence)
 - Příklad: *Please, don't call me at nine o'clock – I will be having a dinner.* Prosím, nevolejte mi v devět hodin – budu večeřet.
- ❖ Pokud se mluví o věcech, které jsou předpokládáné, že se stanou, často protože to bylo dohodnuto (s vyjádřením času nebo frekvence)²¹
 - Příklad: *My friend Sarah will be appearing in a performance of Romeo and Juliet next week.* Moje kamarádka Sára bude hrát v Romeovi a Julii příští týden.
- ❖ Pro zdvořilou žádost.²²
 - Příklad: *Will you be using your computer? I wondered if I could use it.* Budeš používat svůj počítač? Rád bych ho použil.

Je důležité zdůraznit, že pokud se má použít budoucí čas průběhový, musí být obvykle ve větě vyjádřený čas nebo frekvence, kdy se daný děj odehrává.

²¹ Volně přeloženo ze strany 152 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

²² Ze strany 75 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

1.11 Předbudoucí čas (*future perfect*)

1.11.1 Forma předbudoucího času

Sloveso v předbudoucím čase je tvořeno pomocným slovesem *will/shall/may/might/could*, k tomuto se připojí další pomocné sloveso *to have*, a nakonec se připojí významové sloveso ve tvaru přičestí minulého.

By the time you get home, I everything. (to prepare)

Budu mít všechno nachystané, než přijdeš domů.

Správná forma slovesa je *will have prepared*. Bylo použito pomocné sloveso *will* a *have* a přičestí minulé od významového slovesa *to prepare*, tedy *prepared*.

1.11.2 Použití předbudoucího času

Předbudoucí čas se používá:

- ❖ Pro budoucí děj, který skončí před určitou dobou v budoucnosti (ta je udána příslovečným určením času, obvykle s předložkou *by*) nebo před jiným budoucím dějem (vyjádřeným časovou větou, která bývá uvedena spojkami *when, before, by the time that*).²³

- Příklad: *By the end of January my family will have lived in this city for a decade.*
Na konci ledna bude moje rodina žít v tomto městě již deset let.

Při použití předbudoucího času je důležité studenty upozornit na to, že se ve větě musí nacházet konkrétně vyjádřený čas v budoucnosti, jinak nelze předbudoucí čas použít.

První kapitola byla zaměřena na časy, které se používají v anglickém jazyce. Tato kapitola byla takto zaměřena, protože časy v anglickém jazyce jsou velmi rozdílné od časů, které jsou běžně používány v českém jazyce. Studenti často chybují v těchto gramatických jevech, protože je to něco, co se dá těžko odvodit od jejich mateřského jazyka. Jak bylo upozorněno v této kapitole, je potřeba studentům připomínat, že se musí naučit v jakých případech se používá konkrétní čas, protože srovnání s mateřským jazykem jim mnohdy nepomůže. Právě to, že studenti si častokrát myslí, že jim stačí se při překladu podívat

²³ Ze strany 76 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

na to, jak je čas vyjádřen v mateřském jazyce a díky tomu pak mohou použít stejný čas v anglickém jazyce, je častou chybou, které se studenti dopouští. Velmi častou chybou bývá také nepoužívání předpřítomného času, který se ale v anglické jazyce používá velmi často. Studenti místo předpřítomného času používají buď přítomný čas prostý, anebo zejména minulý čas prostý, protože právě takto bývá předpřítomný čas překládán do českého jazyka.

Jak již bylo řečeno mateřský jazyk nám při rozhodování o tom, jaký čas by se měl v anglickém jazyce použít, moc nepomůže. Stejně tak tomu je i v další kapitole, kterou se tato práce zabývá, a tou jsou členy v anglickém jazyce.

2 ČLENY V ANGLICKÉM JAZYCE (ARTICLES)

Jak už bylo zmíněno v předešlé kapitole, členy jsou gramatickým jevem, který nemá v českém jazyce obdoby. Členy v anglickém jazyce se používají před podstatnými jmény a mají nemalou funkci. Základními členy jsou člen neurčitý (*the indefinite article: a/an*), člen určitý (*the definite article: the*) a nulový člen (*zero article: no article*). Každý člen má specifické užití a speciální funkci. Počítatelná podstatná jména v jednotném čísle nemohou stát bez žádného členu.²⁴

2.1 Neurčitý člen (*the indefinite article: a/an*)

Člen neurčitý má pouze tvar singuláru *a(n)*. V množném čísle mu odpovídá buď člen nulový nebo nepřívzvučné *some* [səm], [sm]. Určitý člen má dvě varianty, které se liší i v písmě. Tvar *a* [ə] stojí před následující vyslovovanou souhláskou, např. *a project* [ə 'prɒdʒekt] projekt. Tvar *an* [ən] se vyskytuje před vyslovovanou samohláskou, např. *an honour* [ən 'ɒnə] čest²⁵.

Neurčitý člen se používá nejčastěji v anglické jazyce:

- ❖ Pokud se mluví o tom, jaké zaměstnání člověk vykonává.²⁶
 - Příklad: *My aunt is a nurse.* Moje teta je zdravotní sestra.
- ❖ Pokud se hovoří o počítatelných podstatných jménech v jednotném čísle (které byly zmíněny poprvé).²⁷
 - Příklad: *I had an orange and a sandwich for lunch.* K obědu jsem měl pomeranč a sendvič.
- ❖ S těmito číslovkami: sto, tisíc a milion.²⁸

²⁴ Volně přeloženo ze strany 142 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

²⁵ Ze strany 60 z DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 3. vyd. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1073-4.

²⁶ Volně přeloženo ze strany 142 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

²⁷ Volně přeloženo ze strany 147 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

²⁸ Volně přeloženo ze strany 147 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

- Příklad: *The company made a million Czech Crown in one year.* Tato společnost vydělala jeden milion českých korun za rok.
- ❖ Ve zvolacích větách s *what a* + počitatelné podstatné jméno.²⁹
 - Příklad: *What a shame!* To je škoda.

2.2 Určitý člen (*the definite article: the*)

Anglický člen určitý má tvar *the*, který je stejný pro obě čísla. Má však dvě výslovnostní varianty: [ðə] před vyslovovanou souhláskou, např. *the usage* [ðə 'ju:ɪdʒ] užívání; [ði] před vyslovovanou samohláskou, např. *the aim* [ði 'eɪm] cíl.³⁰

Určitý člen se používá nejčastěji v anglické jazyce:

- ❖ Pokud osoba nebo věc, ke které se referuje je unikátní (jedinečná).
 - *The sun* (slunce), *the moon* (měsíc), *the earth* (země), *the world* (svět), *the universe* (vesmír), *the sky* (obloha), *the internet* (internet), *the prime minister* (předseda vlády) apod.
 - Příklad: *The sun always rises in the east.* Slunce vždy vychází na východě.
- ❖ Když je jasné k čemu se odkazuje z kontextu prostředí.
 - Příklad: *There is a plenty food in the fridge.* V lednici je hodně jídla.
- ❖ Když se hovoří o dříve zmíněných věcech nebo lidech.
 - Příklad: *A man and his wife walked past me. The man was wearing a black coat.* Kolem mě prošli muž a jeho manželka. Ten muž měl na sobě černý kabát.
- ❖ Se superlativy (třetí stupeň v anglickém stupňování přídavných jmen).
 - Příklad: *Jack is the smartest person I know.* Honza je nejchytřejší člověk, kterého znám.
- ❖ S oblastmi jako například *north* (sever), *centre* (centrum) apod.
 - Příklad: *Most of the population of Australia live in the south.* Nejvíce lidí v Austrálii žije na jihu.
- ❖ S oceány, moři, řekami a pouštěmi.
 - Příklad: *It's nearly impossible to live in the Sahara.* Je téměř nemožné žít na Sahaře.

²⁹ Ze strany 29 z HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

³⁰ Ze strany 59 z DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 3. vyd. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1073-4.

- ❖ S pohořími v množném čísle a se skupinami ostrovů.
 - Příklad: *We celebrated my birthday on the Canaries*. Slavili jsme mé narozeniny na Kanárských ostrovech.
- ❖ S názvy zemí, které mají v názvu obecné podstatné jméno jako například *republic* (republika), *isles* (ostrovy), *islands* (ostrovy) a *states* (státy).³¹
 - Příklad: *A lot of people emigrated to the United States of America during the World War II*. Za druhé světové války mnoho lidí emigrovalo do Spojených států amerických.

2.3 Nulový člen (*zero article: no article*)

Nulový člen se používá nejčastěji v anglickém jazyce:

- ❖ Pro nepočitatelná podstatná jména, podstatná jména v množném čísle a abstraktní podstatná jména, která jsou použita obecně.
 - Příklad: *We had lovely weather on holiday*. O prázdninách jsme měli krásné počasí.
- ❖ Pro kontinenty, země (v jednotném čísle), hory a jezera.
 - Příklad: *Only a few people have climbed Mount Everest*. Jen pár lidí vylezlo na Everest.
- ❖ Pro vesnice a města.
 - Příklad: *Berlin is the capital of Germany*. Berlín je hlavní město Německa.
- ❖ Pro ulice a cesty.
 - Příklad: *When I was in London, I lived in Summer Street*. Když jsem byl v Londýně, žil jsem v letní ulici.
- ❖ Pro určité nemoci.³²
 - Příklad: *I wasn't at school because I got flu*. Nebyl jsem ve škole, protože jsem měl chřipku.

³¹ Volně přeloženo ze stran 146 a 147 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

³² Volně přeloženo ze strany 147 z BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

3 PŘEDLOŽKY V ANGLICKÉM JAZYCE (*PREPOSITIONS*)

V anglickém jazyce je oproti českému jazyku těžší určit, jaká předložka by měla být použita. Pokud se například v úvahu vezme česká předložka *v*, tak tato předložka nemá v anglickém jazyce jen jeden překlad, ale lze jí vyjádřit více způsoby, například *in*, *on*, *at*.

Co do složitosti své struktury se předložky dělí na (1) jednoduché: *at*, *v*, *na*, *u*, *for*, *pro*, *from*, *od*, *z*, *in*, *v*, *do* atd. (2) složené: *alongside* podél, *inside* uvnitř, *within* uvnitř, *towards* (směrem) k apod. (3) víceslovné³³. Předložky se v anglickém jazyce, co do jejich významové stránky dělí na předložky časové a předložky místní. I přes to, že předložek je velké množství, tato práce se bude zabývat pouze předložkami *in*, *on*, *at*.

3.1 Předložky časové (*in*, *on*, *at*)

3.1.1 Předložka *at* (čas)

Předložka *at* se používá:

- ❖ Když se hovoří o konkrétním času v průběhu dne.
 - Příklady: *at six o'clock* (v šest hodin), *at midnight* (o půlnoci), *at sunset* (při svítání)
 - Příklad: *I will meet you at seven o'clock*. Setkáme se v sedm hodin.
- ❖ S výrazy jako jsou: *at night* (v noci), *at the weekend* (o víkendu), *at Christmas* (o Vánocích), *at the moment* (nyní), *at the same time* (v ten samý čas).³⁴
 - Příklad: *You should not be outside at night. It is dangerous*. Neměl by si být venku v noci. Je to nebezpečné.

3.1.2 Předložka *on* (čas)

Předložka *on* se používá:

- ❖ Když se mluví o dnech a datech³⁵
 - Příklady: *on Saturday* (v sobotu), *on 21 July 2000* (ve dne 21. července 2000), *on Christmas Day* (na Štědrý den)

³³ Ze strany 275 z DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 3. vyd. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1073-4.

³⁴ Volně přeloženo ze strany 242 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

³⁵ Volně přeloženo ze strany 242 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

- Příklad: *My sister has her birthday on Monday.* V pondělí má moje sestra narozeniny.

3.1.3 Předložka *in* (čas)

Předložka *in* se používá:

- ❖ Když se hovoří o delším časovém intervalu (měsíce, roky, roční období).
 - Příklady: *in November* (v listopadu), *in 1999* (v roce 1999), *in the future* (v budoucnu), *in the 19th century* (v 19. století)
 - Příklad: *I would like to try to live in the 18th century.* Rád bych si vyzkoušel žít v osmnáctém století.
- ❖ S výrazy jako *morning* (ráno), *afternoon* (odpoledne), *evening* (večer).³⁶
 - Příklad: *I have a breakfast in the morning.* Ráno snídávám.

Důležité je si srovnat dvě dvojice slovních spojení u kterých se mění pouze předložka, ale tato změna způsobí, že význam těchto výrazů je rozdílný. Konkrétně jde o dvojice:

- ❖ *on time/in time*
 - Význam slovního spojení *on time* je na čas nebo ne pozdě. Když se něco stane *on time*, tak to znamená, že se to stalo v čase, který byl naplánovaný.
 - Příklad: *The meeting starts at 8 o'clock. Please, be on time.* Schůzka začíná v 8 hodin. Prosím přijďte přesně na čas.
 - Slovního spojení *in time* znamená v čas nebo dostatečně brzy.³⁷
 - Příklad: *My dad has ordered me a new book for my birthday. I hope it arrives in time.* Můj táta mi objednal knihu k narozeninám. Doufám, že dorazí v čas.
- ❖ *At the end/in the end*
 - Význam slovního spojení *at the end (of something)* je na konci (něčeho).
 - Příklad: *I will move out at the end of the month.* Odstěhuji se na konci měsíce.

³⁶ Volně přeloženo ze strany 242 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers.* 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

³⁷ Volně přeloženo ze strany 244 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers.* 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

- Význam slovního spojení *in the end* je nakonec. Výraz *in the end* lze zaměnit za výraz *finally* (nakonec).³⁸
 - Příklad: *I couldn't decide where to go for my holidays. In the end I didn't go anywhere.* Nemohl jsem se rozhodnout kam pojedu na prázdniny. Nakonec jsem nejel nikam.

3.2 Předložky prostorové (*in, on, at*)

3.2.1 Předložka *on* (prostor)

Předložka *on* se používá:

- ❖ Pokud se referuje k věci, které se nachází na nějakém povrchu, například na zdi, na stole, na dveřích, na obličejí, na stránce v knize apod.
 - Příklad: *There is a picture on the wall.* Na stěně je obraz.
- ❖ S výrazy jako jsou *on the left/right* (nalevo/napravo), *on a map/on a menu* (na mapě/v menu), *on the first floor* (v prvním patře) apod.³⁹
 - Příklad: *There is a museum on the left.* Nalevo je muzeum.
- ❖ S výrazy jako jsou *on TV* (v televizi), *on the radio* (v rádiu), *on the phone* (na telefonu).⁴⁰
 - Příklad: *I heard you on the radio yesterday.* Včera jsem tě slyšel v rádiu.

3.2.2 Předložka *in* (prostor)

Předložka *in* se používá:

- ❖ Pokud se hovoří o uzavřených prostorech (pokoj, krabice, láhev apod.), o konkrétně vymezených oblastech (zahradu, město, městské centrum apod.) nebo o vodních plochách ve kterých se člověk právě nachází (moře, bazén, řeka apod.).
 - Příklad: *I like to swim in the sea.* Rád plavu v moři.
- ❖ Pokud se hovoří o frontě lidí, řadě nebo linii.

³⁸ Volně přeloženo ze strany 242 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

³⁹ Volně přeloženo ze strany 248 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

⁴⁰ Volně přeloženo ze strany 248 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

- Příklad: *When I go to cinema, I like to sit in the back row.* Když jdu do kina, rád sedávám v zadní řadě.
- ❖ Pokud se popisuje, kdo je na obrázku.
 - Příklad: *That's my family in that photo.* Na té fotce je moje rodina.
- ❖ Pokud se mluví o městech a vesnicích.
 - Příklad: *My dad lives in Prague.* Můj táta žije v Praze.
- ❖ Pokud se popisuje počasí (v dešti, na slunci, ve stínu, ve špatném počasí).
 - Příklad: *It is better to sit in the shade in the summer.* V létě je lepší sedět ve stínu.

3.2.3 Předložka *at* (prostor)

Předložka *at* se používá:

- ❖ Pokud se mluví o místu, které nemá přesně dané hranice (autobusová zastávka, semaforey, kruhový objezd, recepce apod.).
 - Příklad: *We have to turn right at the traffic lights.* Na semaforech musíme odbočit vpravo.
 - Příklad: *I met my old friend at the bus stop.* Na autobusové zastávce jsem potkal svého starého přítele.
- ❖ Pokud se má vyjádřit, že někdo stojí u nějakého objektu (dveře, vstup do kina).
 - Příklad: *Who is the woman standing at the door?* Kdo je ta žena stojící u dveří?
- ❖ S výrazy *at the top of something* (na vrhu něčeho) nebo *at the bottom of something* (na spodku něčeho).⁴¹
 - Příklad: *Please, write your full name at the top of the page.* Prosim, napište své celé jméno na vršek stránky.

Předložek místních i časových je ještě velké množství, avšak předložky typu *to, into, above, under* apod. se obvykle moc nepletou, protože mají jasný význam. Práce se zaměřila hlavně na předložky *in, at, on*, protože se velmi často zaměňují a významově jsou si podobné.

⁴¹ Volně přeloženo ze strany 248 z MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers.* 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

III. Praktická část

K výzkumné části bakalářské práce byl vytvořen krátký test pro studenty osmých a devátých tříd na základní škole. Testové otázky jsou zaměřené na témata, která byla rozebrána v teoretické části. Než byl studentům test zadán, stanovil jsem si určité předpoklady toho, jak tento test dopadne.

4 PREDIKCE K TESTU

Základní predikcí je, že studenti devátého ročníku budou mít lepší výsledky než studenti osmého ročníku. Přece jen jsou ve vzdělávacím procesu o rok déle a měli by mít více znalostí.

Co se týče první otázky tak předpokládám, že nejvíce studenti budou chybovat tím způsobem, že místo správné odpovědi *cooks* zvolí odpověď *cook*. Tato chyba bývá velmi častá a obvykle je výsledkem nepozornosti, kdy studenti chybují v tom, že si neuvědomí, že v tomto případě *mom* (matka) je podstatné jméno ve třetí osobě. Pokud se toto potvrdí, neviděl bych to tím způsobem, že studenti nevědí, že ve třetí osobě se musí k slovesu přidat koncovka *-s*, ale spíše, že jsou nepozorní.

Druhá otázka testuje, zdali mají studenti znalost toho, že před dny v týdnu se používá správná předložka *on*. Předpokládám, že se zde vyskytne alespoň 20 % špatných odpovědí nejčastěji buď odpověď A) *in* nebo odpověď B) *at*. Odpověď D) *when* by se nemusela vyskytnout ani jedenkrát.

Třetí otázka se zaměřuje na rozlišení *in the end* a *at the end*. Myslím si, že více než 90 % studentů zvolí buď odpověď A) *in* nebo odpověď B) *at*, ale pouze 65 % odpovědí bude správných, tedy odpověď A) *in*.

Správná odpověď na čtvrtou otázku je B) *will come*. Předpokládám, že by mělo alespoň 70 % studentů odpověď správně. Druhou nejčastější odpovědí by mohla být odpověď A) *am going to come*. Je totiž možné, že někteří studenti si automaticky nespojí, že pro sliby se používá budoucí čas s *will*, ale odůvodní si odpověď tím stylem, že tato věta indikuje plánování budoucnosti.

V páté otázce bude zajímavé sledovat, jak velké procento studentů ovládá nepravidelné sloveso *to lose* (ztratit). Domnívám se, že nejméně 15 % studentů zvolí

odpověď B) *have losed* a chybné odpovědi A) *is losing* a D) *will lose* dohromady nepřesáhnou 10 %.

Šestá otázka je zaměřena na správné používání neurčitého členu a otestování toho, zdali studenti vědí, že před samohláskou je tvar neurčitého členu *an*, nikoliv pouze *a*. Předpokládám, že na tuto otázku odpoví správně (tedy odpověď C) *an*) 70 % studentů, a že druhou nejčastější odpovědí bude odpověď B) *a*.

Předpoklad u sedmé otázky je, že studenti devátého ročníku budou v této otázce úspěšnější než studenti osmého ročníku. Celkově předpokládám, že správných odpovědí bude maximálně polovina (tedy 50 %). Předpokládám takto nízkou úspěšnost, protože si myslím, že členy před státy jsou jedním z obtížnějších gramatických jevů a dokáží v nich chybovat i studenti na vysokých školách.

U osmé otázky očekávám jak u studentů devátého ročníku, tak i u studentů osmého ročníku, že úspěšnost bude přesahovat 85 %. Základem pro tuto domněnku je předpoklad, že minulý čas prostý a průběhový se obvykle vyučuje na podobných modelových příkladech – něco v minulosti probíhalo (minulý čas průběhový) a najednou se stala nějaká jednorázová událost (minulý čas prostý), která tuto probíhající činnost přerušila. Správná odpověď je odpověď D) *was doing, rang*.

Častou chybou studentů bývá, že nevědí, kdy mají použít budoucí čas s *will*, a kdy budoucí čas s frází *going to*. Tuto problematiku testuje otázka číslo devět. Má predikce je, že úspěšnost žáků v této otázce by mohla být v rozmezí 60 – 70 %.

V otázce číslo deset se testuje žákova znalost prostorových předložek. Osobně očekávám, že u této otázky bude nejhorší procentuální úspěšnost všech žáků. Toto očekávání mám z důvodu toho, že žáci si nejspíše přeloží větu takto: Čekali jsme na autobus na autobusové zastávce., a budou hledat adekvátní předložku k české předložce *na*, přičemž nejspíše zvolí odpověď C) *on*, což je ale špatná odpověď. Myslím si, že správnou odpověď B) *at* zvolí maximálně 40 % ze všech žáků.

5 VÝSLEDKY TESTU

Výzkumný test byl zadán žákům v osmé a deváté třídě na základní škole. Test vyplnilo 28 žáků z osmé třídy a 26 žáků z deváté třídy.

5.1 První testová otázka

První testová otázka byla vytvořena tak, aby otestovala, zda studenti bezpečně ovládají přítomný čas prostý, který byl rozebrán v teoretické části bakalářské práce. I když se může na první pohled zdát, že v tomto základním anglickém čase nebude nikdo chybovat, opak bývá pravdou. Koncovka *-s*, která se musí připojit ke slovesnému tvaru, pokud je podstatné jméno ve třetí osobě, bývá často vynechávána.

Výsledky odpovědí na první otázku byly u žáků osmé třídy následující:

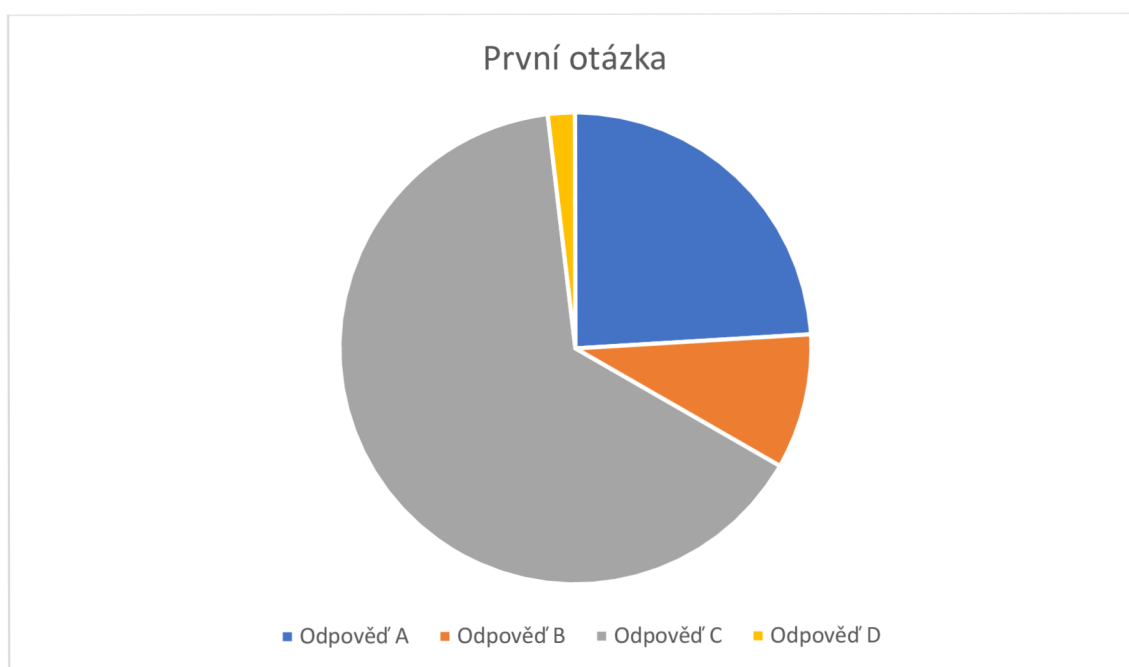
- ❖ Odpověď A) *cook* zvolilo 8 žáků, což je 28,6 %
- ❖ Odpověď B) *is cooking* zvolili 3 žáci, což je 10,7 %
- ❖ Odpověď C) *cooks* zvolilo 17 žáků, což je 60,7 %
- ❖ Odpověď D) *have cooked* nezvolil ani jeden žák, což je 0 %

Výsledky odpovědí na první otázku byly u žáků deváté třídy následující:

- ❖ Odpověď A) *cook* zvolilo 5 žáků, což je 19,2%
- ❖ Odpověď B) *is cooking* zvolili 2 žáci, což je 7,7 %
- ❖ Odpověď C) *cooks* zvolilo 18 žáků, což je 69,2 %
- ❖ Odpověď D) *have cooked* zvolil 1 žák, což je 3,9%

Můj předpoklad, že nejvíce budou žáci chybovat tím způsobem, že zvolí odpověď A) *cook* byl správný v obou ročnících. Podle procent můžeme vidět i to, že žáci devátých tříd v této otázce byli úspěšnější. Nicméně rozdíl mezi ročníky nebyl nijak markantní.

Celková úspěšnost viz graf 1.

Graf 1: První otázka

5.2 Druhá testová otázka

Druhá testová otázka byla vytvořena tak, abychom si ověřili, zda studenti ví, že s dnem v anglickém jazyce se pojí předložka *on*.

Výsledky odpovědí na druhou otázku byly u žáků osmé třídy následující:

- ❖ Odpověď A) *in* zvolilo 6 žáků, což je 21,4 %
- ❖ Odpověď B) *at* zvolili 3 žáci, což je 10,7 %
- ❖ Odpověď C) *on* zvolilo 19 žáků, což je 67,9 %
- ❖ Odpověď D) *when* nezvolil ani jeden žák, což je 0 %

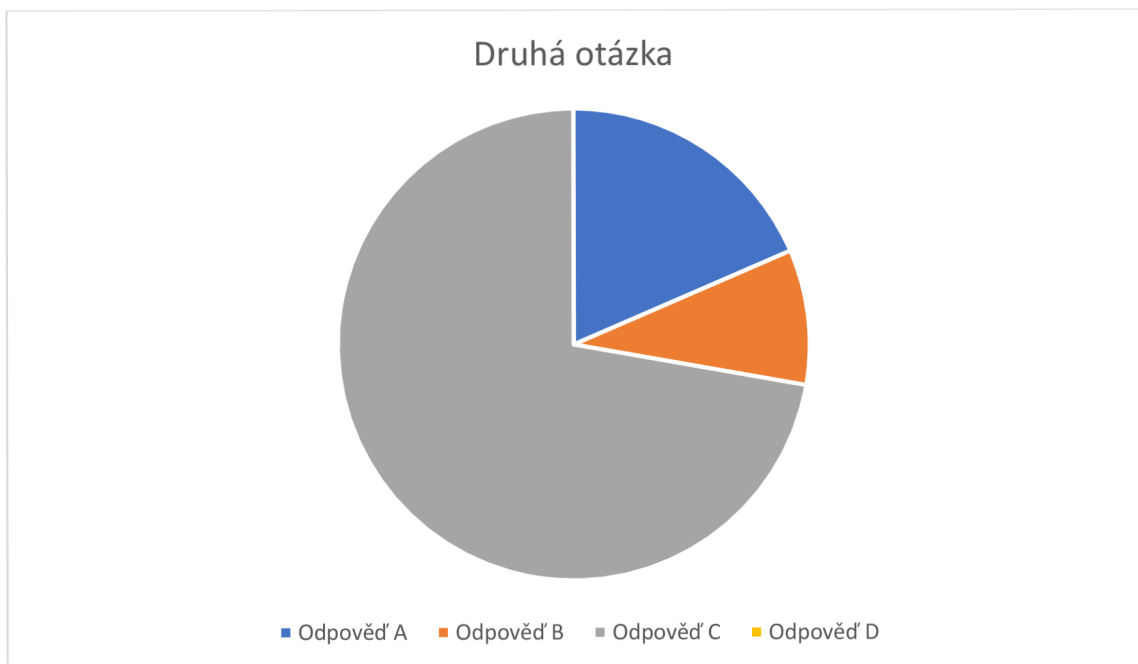
Výsledky odpovědí na druhou otázku byly u žáků deváté třídy následující:

- ❖ Odpověď A) *in* zvolili 4 žáci, což je 15,4 %
- ❖ Odpověď B) *at* zvolili 2 žáci, což je 7,7 %
- ❖ Odpověď C) *on* zvolilo 20 žáků, což je 76,9 %
- ❖ Odpověď D) *when* nezvolil ani jeden žák, což je 0 %

Oba mé předpoklady se naplnili, protože z 54 odpovědí bylo špatných 15, což je 27,8 %, ale špatná odpověď D) *when* nebyla použita ani jednou.

Myslím si, že žáci chybovali v této testové otázce hlavně kvůli tomu, že si přeložili tuto větu do českého jazyka a díky tomu hledali předložku *v*, která je nejvíce spojována právě s anglickou předložkou *in*, přičemž je důležitější si uvědomit, že v anglickém jazyce se se dny používá předložka *on*.

Celková úspěšnost viz graf 2.

Graf 2: Druhá otázka

5.3 Třetí testová otázka

Ve třetí testové otázce jsem chtěl otestovat, jak moc se bude chybovat v typické dvojici *in the end* a *at the end*. Obě tyto slovní spojení se hojně používají v anglickém jazyce a často se v nich chybuje.

Výsledky žáků osmé třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *in* zvolilo 17 žáků, což je 60,7 %
- ❖ Odpověď B) *at* zvolilo 8 žáků, což je 28,6 %
- ❖ Odpověď C) *on* zvolili 3 žáci, což je 10,7 %
- ❖ Odpověď D) *to* nezvolil ani jeden žák, což je 0 %.

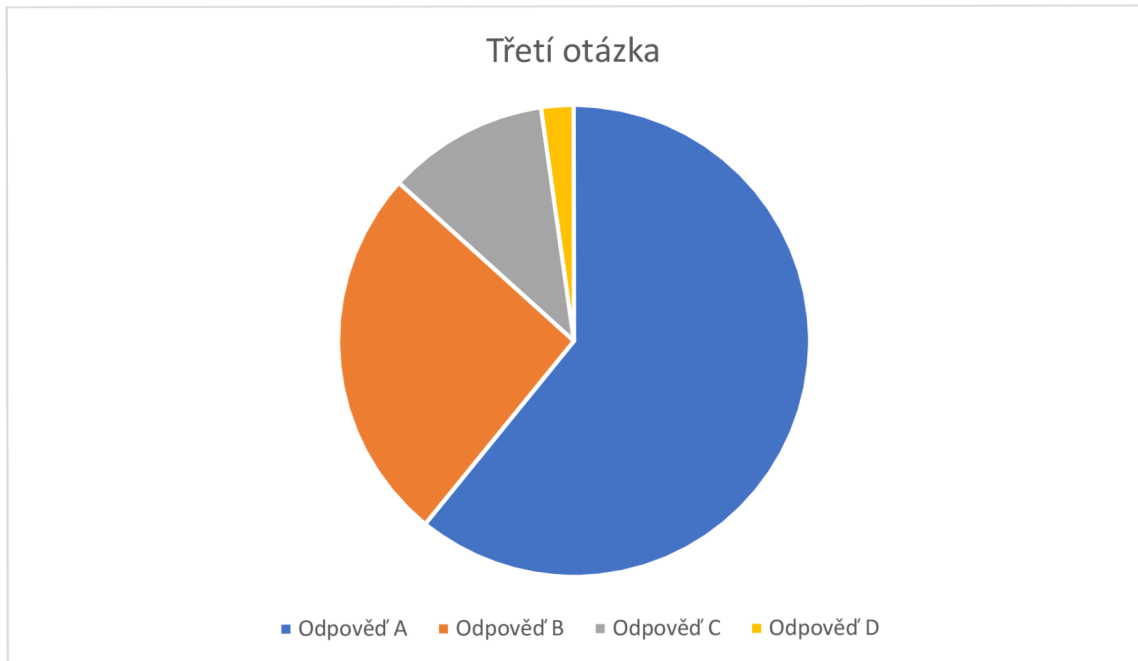
Výsledky žáků deváté třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *in* zvolilo 16 žáků, což je 61,5 %
- ❖ Odpověď B) *at* zvolilo 6 žáků, což je 23,1 %

- ❖ Odpověď C) *on* zvolili 3 žáci, což je 11,6 %
- ❖ Odpověď D) *to* zvolil 1 žák, což je 3,8 %

Mé předpoklady se zde nenaplnili ani v jedné případě. Žáků, kteří volili buď odpověď A) nebo B) nebylo ani 90 %, a správně odpovědělo pouze 60,7 % žáků z osmých ročníků a 61,5 % žáků z devátých ročníků.

Celková úspěšnost viz graf 3.

Graf 3: Třetí otázka

5.4 Čtvrtá testová otázka

Čtvrtá otázka v testu byla zaměřena na otestování použití budoucího času. Konkrétně jsem chtěl otestovat, zdali žáci vědí, že pokud se něco slibuje, tak se používá budoucí čas *s will*.

Výsledky žáků osmé třídy byly následující:

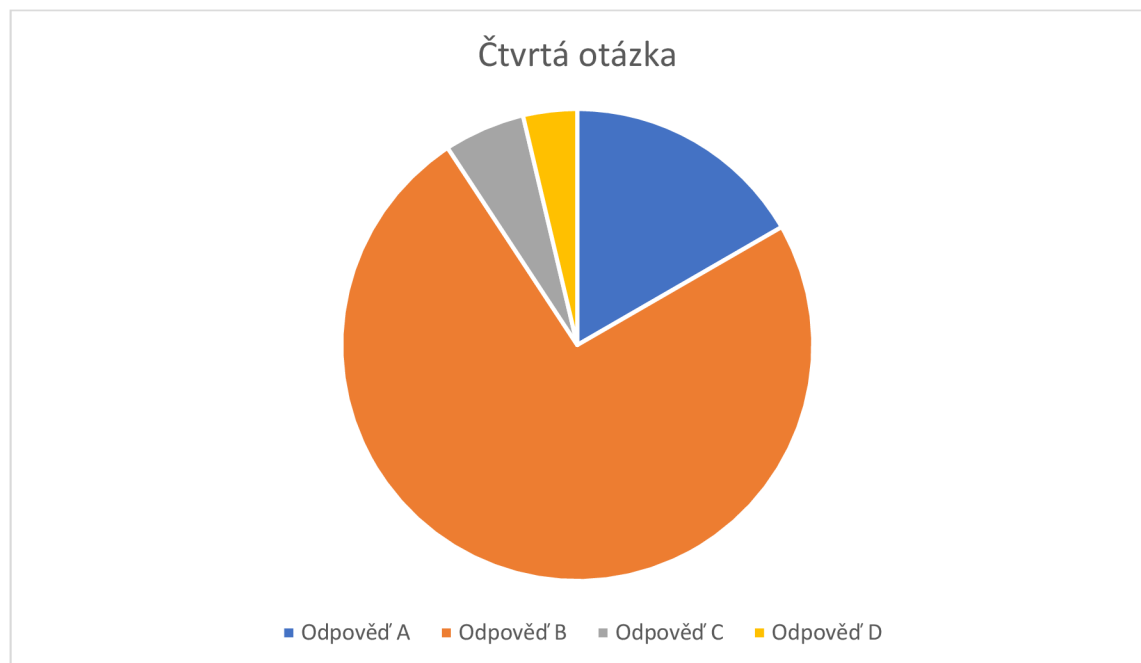
- ❖ Odpověď A) *am going to come* zvolilo 5 žáků, což je 17,9 %
- ❖ Odpověď B) *will come* zvolilo 20 žáků, což je 71,4 %
- ❖ Odpověď C) *am coming* zvolil 1 žák, což je 3,6 %
- ❖ Odpověď D) *come* zvolili 2 žáci, což je 7,1 %

Výsledky žáků deváté třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *am going to come* zvolili 4 žáci, což je 15,4 %
- ❖ Odpověď B) *will come* zvolilo 20 žáků, což je 76,9 %
- ❖ Odpověď C) *am coming* zvolili 2 žáci, což je 7,7 %
- ❖ Odpověď D) *come* nezvolil ani jeden žák, což je 0 %

Procento správných odpovědí bylo 74,1 %. Naplnil se tedy můj předpoklad, že správně odpoví více než 70 % žáků. Druhý předpoklad byl také naplněn, protože druhou nejčastější odpovědí byla právě odpověď A) *am going to come*.

Celková úspěšnost viz graf 4.

Graf 4: Čtvrtá otázka

5.5 Pátá testová otázka

Tato testová otázka měla u žáků otestovat znalost předpřítomného času. Věta v této otázce je modelovým příkladem, jak se dá předpřítomný čas používat.

Žáci osmé třídy odpověděli následovně:

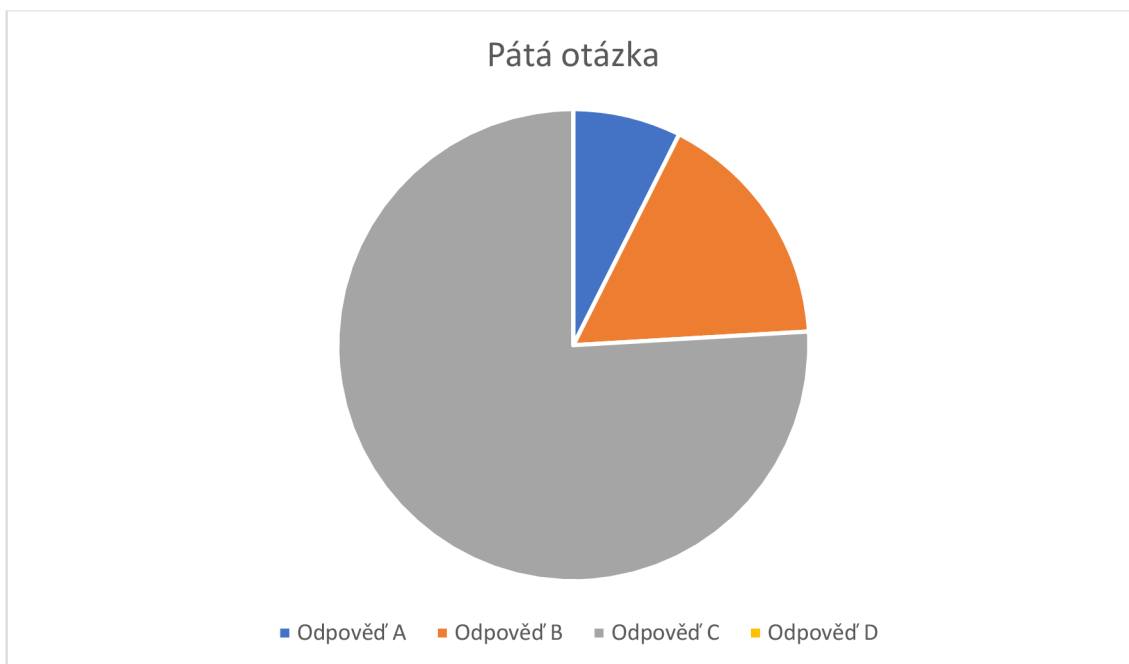
- ❖ Odpověď A) *is losing* zvolili 2 žáci, což je 7,2 %
- ❖ Odpověď B) *have losed* zvolilo 6 žáků, což je 21,4 %
- ❖ Odpověď C) *have lost* zvolilo 20 žáků, což je 71,4 %
- ❖ Odpověď D) *will lose* nezvolil žádný žák, což je 0 %.

Žáci deváté třídy odpověděli následovně:

- ❖ Odpověď A) *is losing* zvolili 2 žáci, což je 7,7 %
- ❖ Odpověď B) *have losed* zvolili 3 žáci, což je 11,5 %
- ❖ Odpověď C) *have lost* zvolilo 21 žáků, což je 80,8 %
- ❖ Odpověď D) *will lose* nezvolil žádný žák, což je 0 %.

Předpoklad, že nejméně 15 % žáků zvolí odpověď B) *have losed*, se u žáků osmé třídy naplnil, ale u žáků deváté třídy už ne. Celkově u všech žáků dohromady se tento předpoklad naplnil, protože odpověď B) *have losed* zvolilo 9 žáků, což je 16,7 % z celkových 54 odpovědí. Můj druhý předpoklad byl chybný, protože celkově pouze 4 žáci zvolili buď odpověď A) nebo D), což je pouze 7,4 % z 54 odpovědí.

Celková úspěšnost viz graf 5.

Graf 5: Pátá otázka

5.6 Šestá testová otázka

U této otázky bylo důležité si uvědomit, že povolání se pojí s neurčitým členem *a/an*. Dále, aby žáci odpověděli správně, museli vědět, že před samohláskou se používá neurčitý člen *an*.

Výsledky žáků osmé třídy byly následující:

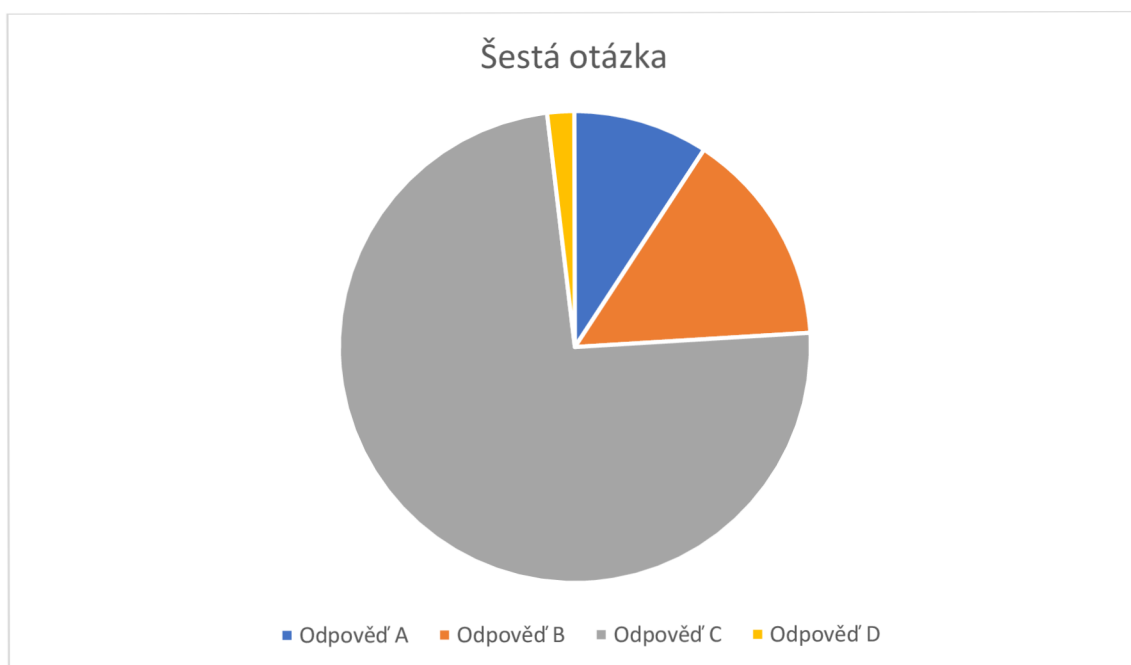
- ❖ Odpověď A) *the* zvolili 4 žáci, což je 14,3 %
- ❖ Odpověď B) *a* zvolili 4 žáci, což je 14,3 %
- ❖ Odpověď C) *an* zvolilo 19 žáků, což je 67,8 %
- ❖ Odpověď D) - zvolil 1 žák, což je 3,6 %

Výsledky žáků deváté třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *the* zvolil 1 žák, což je 3,8 %
- ❖ Odpověď B) *a* zvolili 4 žáci, což je 15,4 %
- ❖ Odpověď C) *an* zvolilo 21 žáků, což je 80,8 %
- ❖ Odpověď D) - nevolil žádný žák, což je 0 %

První předpoklad, že správně odpoví 70 % žáků byl správný, protože celkově odpověď C) *an* zvolilo 40 žáků, což je 74,1 %, nicméně pokud se podíváme odděleně na výsledky osmých a devátých tříd, tak v osmé třídě odpovědělo správně pouze 67,8 % žáků. Druhý předpoklad byl také správný, protože druhou nejčastější odpovědí byla odpověď B) *a*, kterou zvolilo celkově 8 žáků.

Celková úspěšnost viz graf 6.

Graf 6: Šestá otázka

5.7 Sedmá testová otázka

Tato otázka je zaměřena na používání členů před státy. Žáci by měli vědět, že před názvy států se většinou nepíše člen. Určitý člen používáme pouze u států, u kterých se v jejich názvu vyskytují slova jako například *Republic* (republika), *Union* (unie) nebo *Kingdom* (království) nebo jsou státy v množném čísle s koncovkou *-s* jako například *Netherlands* (Nizozemsko).

Žáci osmé třídy odpověděli následovně:

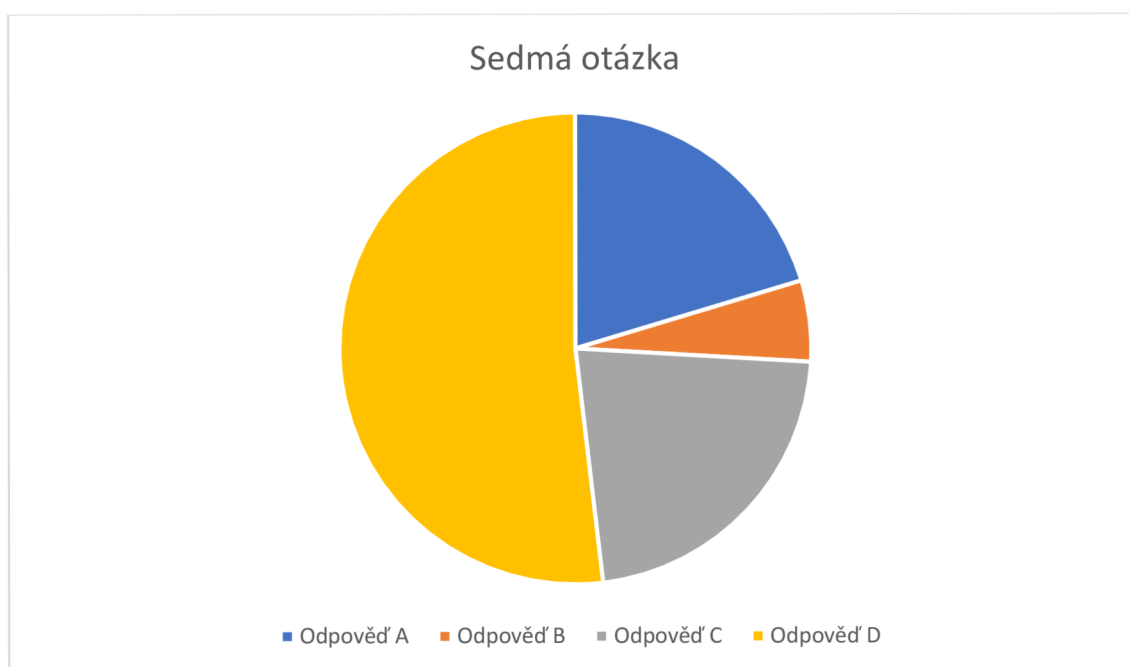
- ❖ Odpověď A) -, - zvolilo 6 žáků, což je 21,4 %
- ❖ Odpověď B) -, *the* zvolili 2 žáci, což je 7,2 %
- ❖ Odpověď C) *The*, *the* zvolilo 6 žáků, což je 21,4 %
- ❖ Odpověď D) *The*, - zvolilo 14 žáků, což je 50 %

Žáci deváté třídy odpověděli následovně:

- ❖ Odpověď A) -, - zvolilo 5 žáků, což je 19,2 %
- ❖ Odpověď B) -, *the* zvolil 1 žák, což je 3,9 %
- ❖ Odpověď C) *The*, *the* zvolilo 6 žáků, což je 23,1 %
- ❖ Odpověď D) *The*, - zvolilo 14 žáků, což je 53,8 %

Jak můžeme vidět podle procent, žáci deváté třídy byli úspěšnější než žáci osmé třídy, tudíž se naplnil můj první předpoklad. Druhý předpoklad, že úspěšnost bude maximálně 50 % se naplnil u žáků osmé třídy, ale u žáků deváté třídy nikoliv. Správně na tuto otázku celkově odpovědělo 28 žáků z 54, což je 51,9 %.

Celková úspěšnost viz graf 7.

Graf 7: Sedmá otázka

5.8 Osmá testová otázka

Osmá otázka měla otestovat, zdali studenti ovládají minulý čas prostý a průběhový.

Výsledky žáků osmé třídy byly následující:

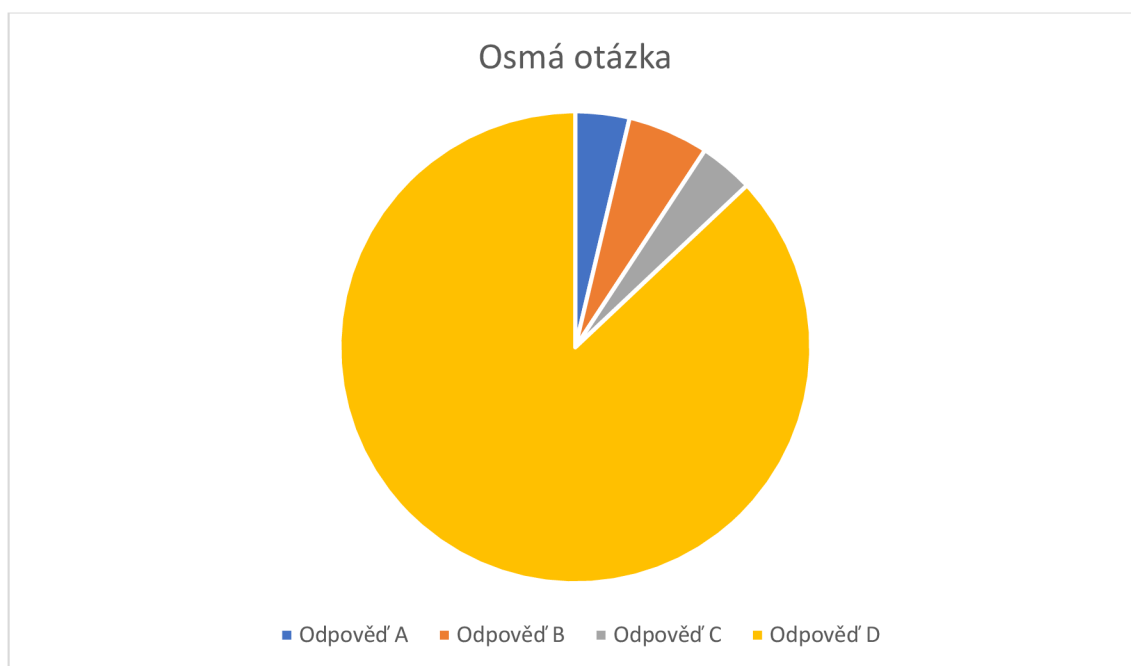
- ❖ Odpověď A) *have done, rings* zvolili 2 žáci, což je 7,1 %
- ❖ Odpověď B) *did, was ringing* zvolili 2 žáci, což je 7,1 %
- ❖ Odpověď C) *am doing, rings* nezvolil žádný žák, což je 0 %
- ❖ Odpověď D) *was doing, rang* zvolilo 24 žáků, což je 85,7 %

Výsledky žáků deváté třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *have done, rings* nezvolil žádný žák, což je 0 %
- ❖ Odpověď B) *did, was ringing* zvolil 1 žák, což je 3,8 %
- ❖ Odpověď C) *am doing, rings* zvolili 2 žáci, což je 7,7 %
- ❖ Odpověď D) *was doing, rang* zvolilo 23 žáků, což je 88,5 %

Můj předešlý předpoklad byl správný, protože obě testované skupiny měly vyšší úspěšnost než 85 %.

Celková úspěšnost viz graf 8.

Graf 8: Osmá otázka

5.9 Devátá testová otázka

Tato otázka se zaměřovala na správné použití budoucího času. Žáci by měli poznat, že ve větě máme důkaz, že zcela jistě bude v budoucnu pršet, protože je obloha tmavá. Žáci by měli zvolit odpověď C) *is going to rain*, často se ale může stát, že žák zvolí odpověď A) *will rain*, protože si neuvědomí, že ve větě se nachází důkaz, a proto není možné použít budoucí čas s *will*, který se spíše používá, pokud o něčem spekulujeme nebo daná věc není v budoucnu stoprocentní.

Výsledky žáků osmé třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *will rain* zvolilo 6 žáků, což je 21,4 %
- ❖ Odpověď B) *rains* zvolili 2 žáci, což je 7,2 %
- ❖ Odpověď C) *is going to rain* zvolilo 20 žáků, což je 71,4 %
- ❖ Odpověď D) *is going to raining* nezmobil ani jeden žák, což je 0 %.

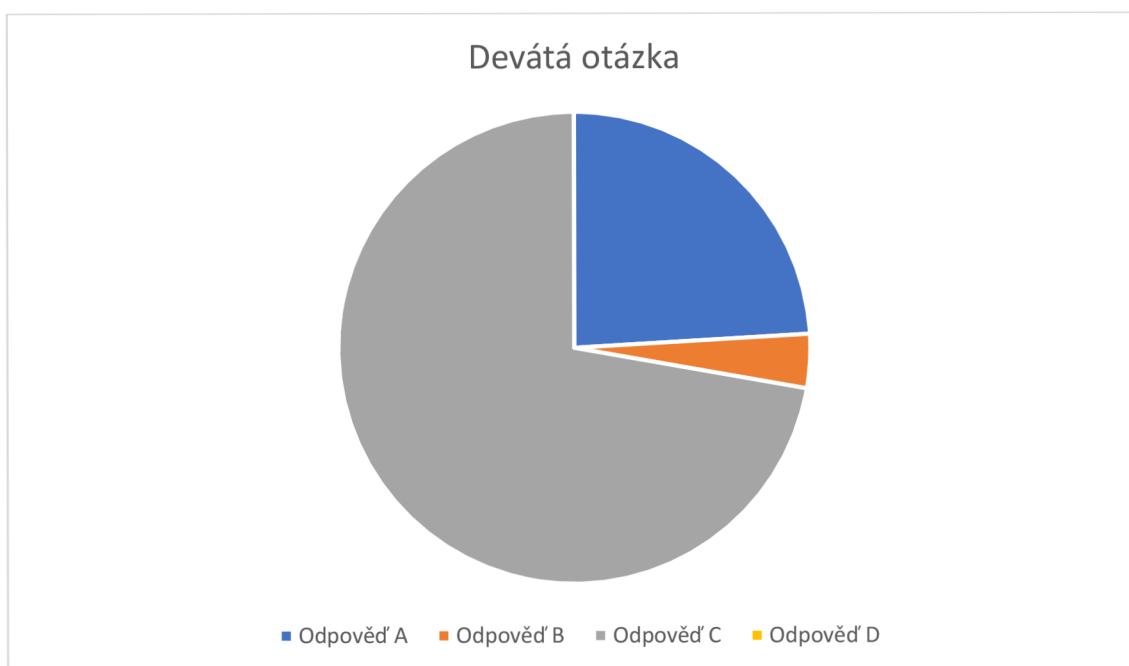
Výsledky žáků deváté třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *will rain* zvolilo 7 žáků, což je 26,9 %
- ❖ Odpověď B) *rains* nezmobil žádný žák, což je 0 %
- ❖ Odpověď C) *is going to rain* zvolilo 19 žáků, což je 73,1 %

- ❖ Odpověď D) *is going to raining* nevolil žádný žák, což je 0 %

Předpoklad, že úspěšnost se bude pohybovat mezi 60-70 % nebyl správný, protože úspěšnost přesáhla v obou skupinách 70 %. Můžeme také vyčíst, že druhou nejčastější odpovědí byla právě odpověď A) *will rain*.

Celková úspěšnost viz graf 9.

Graf 9: Devátá otázka

5.10 Desátá testová otázka

Tato otázka byla zaměřena na prostorové předložky. Osobně ji považuji za nejtěžší otázku ze všech.

Výsledky žáků osmé třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *in* zvolilo 5 žáků, což je 17,8 %
- ❖ Odpověď B) *at* zvolilo 11 žáků, což je 39,3 %
- ❖ Odpověď C) *on* zvolilo 12 žáků, což je 42,9 %
- ❖ Odpověď D) *to* nevolil ani jeden žák, což je 0 %

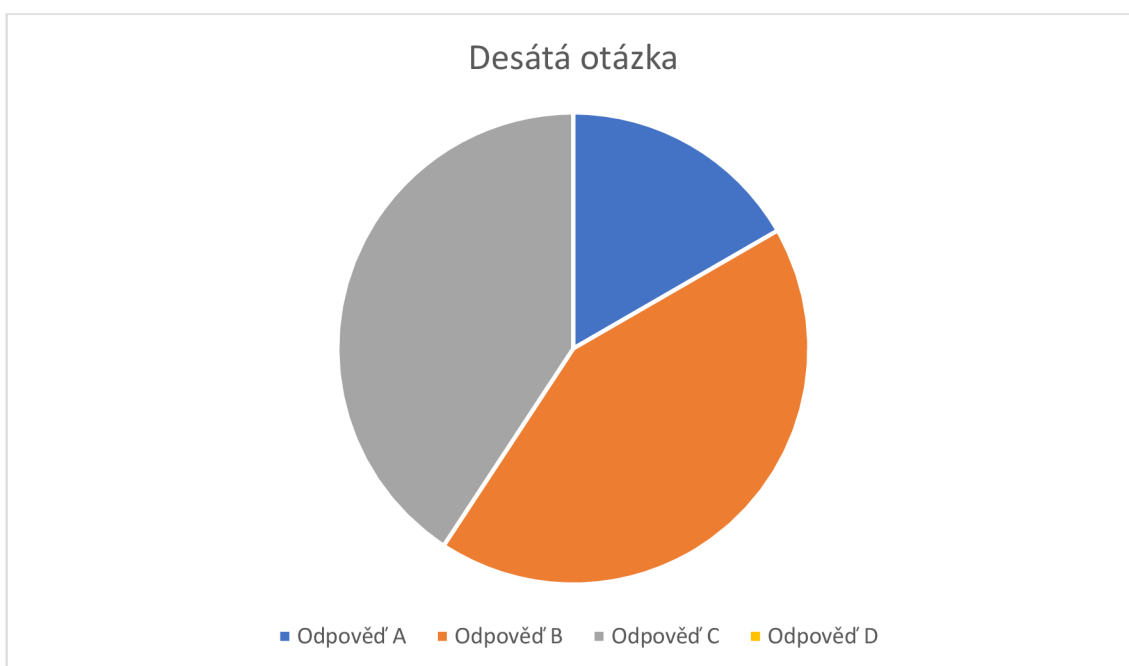
Výsledky žáků deváté třídy byly následující:

- ❖ Odpověď A) *in* zvolili 4 žáci, což je 15,4 %
- ❖ Odpověď B) *at* zvolilo 12 žáků, což je 46,1 %

- ❖ Odpověď C) *on* zvolilo 10 žáků, což je 38,5 %
- ❖ Odpověď D) *to* nezvolil ani jeden žák, což je 0 %

Celkově správně odpovědělo 23 žáků z 54, což je 42,6 %. Můj předpoklad, že správně odpoví maximálně 40 % žáků, byl tedy mylný. Nicméně předpoklad, že u této otázky bude nejmenší procentuální úspěšnost, byl pravdivý. U žádné jiné otázky se dokonce úspěšnost nedostala pod 50 %.

Celková úspěšnost viz graf 10.

Graf 10: Desátá otázka

Moje první a nejvšeobecnější predikce, že žáci devátého ročníku budou mít lepší výsledky, než žáci osmého ročníku se naplnila. U každé otázky si můžeme všimnout, že procento u správné odpovědi je vždy u výsledku z devátého ročníku vyšší než u výsledků osmého ročníku. Myslím si, že vyšší úspěšnost žáků devátého ročníku je dána faktem, že jsou ve vzdělávacím procesu déle a také na to může mít vliv intenzivnější příprava na přijímací zkoušky na střední školy, které žáci devátého ročníku podstupují.

IV. Závěr

Teoretická část této bakalářské práce byla zaměřena na vysvětlení anglických gramatických jevů, ve kterých čeští studenti často chybují. Cílem teoretické části bylo postupně vysvětlit každý gramatický jev, uvést jeho problematiku a ukázat jeho správné použití na konkrétních příkladech. Cílem praktické části bakalářské práce bylo zjistit míru výskytu gramatických chyb, které byly popsány v teoretické části a pomocí testu srovnat výsledky mezi žáky osmé a žáky deváté třídy základní školy.

Na základě dat získaných od žáků dospěl autor bakalářské práce k překvapivým závěrům. Jedna ze základních predikcí byla, že žáci deváté třídy budou úspěšnější než žáci osmé třídy. Tato predikce se naplnila v každé testové otázce a lze vidět, že i jeden rok navíc ve vzdělávacím procesu pomůže žákům více proniknout do problematiky anglické gramatiky. Na druhou stranu se musí zmínit fakt, že nebyly markantní rozdíly mezi správnými odpověďmi u žáků z osmých a devátých tříd. Zajímavé je, že úspěšnost u každé otázky, kromě poslední desáté otázky, byla nadpoloviční, což znamená, že více než polovina žáků by měla zmíněné gramatické jevy ovládat.

Z celkových výsledků bylo patrné, že mnoho žáků se většinou rozhodovalo mezi dvěma podobnými možnostmi, a obvykle úplně vypouštěli jednu nevhodnou odpověď, které se nacházela v možnostech. Některé otázky měly vysokou úspěšnost žáků, zvláště pak osmá otázka, ve které byli žáci nejúspěšnější. Z výsledků u každé otázky je možno vidět, že v každé třídě se vyskytují i slabší žáci, kteří jsou schopni zvolit odpověď, která nedává žádný smysl.

Autor předpokládá, že nelze jednoznačně říct, že pokud žák chyboval v nějaké otázce, automaticky to znamená, že daný gramatický jev neovládá. Velkou roli mohla hrát při vyplňování testu i nepozornost, která by mohla být velmi patrná u první otázky, kde se žáci mohli dopustit nepozornosti, když volili mezi dvěma podobnými možnostmi.

Výsledky praktické části bakalářské práce by mohly pomoci učitelům na druhém stupni, aby věděli, na co se více zaměřit při jejich vyučování a co činí žákům největší problémy.

V. Summary

The theoretical part of this bachelor thesis was aimed at explaining English grammatical phenomena in which Czech students often make mistakes. The aim of the theoretical part was to explain each grammatical phenomenon in turn, to present its problems and to show its correct application on specific examples. The aim of the practical part of the thesis was to determine the rate of grammatical errors described in the theoretical part and to compare the results between eighth graders and ninth graders.

Based on data obtained from pupils, the author of the bachelor thesis came to surprising conclusions. One of the basic predictions was that ninth graders would be more successful than eighth graders. This prediction has come true in every test question and even one extra year in the education process will help pupils to get more insight into English grammar. On the other hand, there were no striking differences between the correct answers for pupils in eighth and ninth grades. Interestingly, the success rate for each question, apart from the last tenth question, was above half, which means that more than a half of pupils should be in control of these grammatical phenomena.

The overall results showed that many pupils were mostly deciding between two similar options, and usually completely omitting one inappropriate answer that was within the realm of possibility. Some questions had high pupil achievement rates, especially the eighth question in which pupils were most successful. You can see from the results of each question that there are also weaker pupils in each class who are able to choose an answer that makes no sense.

The author assumes that it is not possible to say unequivocally that if a pupil has erred on an issue, it automatically means that they do not control the grammatical phenomenon. Inattentiveness, which could be very evident in the first question, where pupils could get distracted by choosing between two similar options, could play a large part in completing the test.

The results of the practical part of the thesis could help teachers in the second grade to know what to focus on in their lessons and what the biggest problems are for pupils.

VI. Seznam použité literatury a pramenů

Knižní publikace

BELL, Jan, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Sally BURGESS a Jacky NEWBROOK. *Gold: B2 first*. New edition first published. Harlow: Pearson, 2018. ISBN 978-1-292-20227-3.

BURGESS, Sally, Amanda THOMAS, Clementine ANNABELL, Louise MANICOLO, Rawdon WYATT, Lynda EDWARDS a Jacky NEWBROOK. *Gold: C1 advanced*. New edition. Harlow: Pearson, 2019. ISBN 978-1-292-20219-8.

CRYSTAL, David. *English as a global language*. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. Canto classics. ISBN 978-1-107-61180-1.

DUŠKOVÁ, Libuše. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 3. vyd. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1073-4.

HEWINGS, Martin. *Advanced grammar in use: a self-study reference and practice book for advanced learners of English : with answers*. Third edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2013. ISBN 978-1-107-69738-6.

HOVORKOVÁ, Martina. *Fraus přehledná anglická gramatika*. Praha: Fraus, 2004. ISBN 80-7238-310-8.

MURPHY, Raymond. *English grammar in use: a self-study reference and practice book for intermediate learners of English : with answers*. 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-0-521-18906-4.

PUCHTA, Herbert, Jeff STRANKS, Günter GERNGROSS, C. HOLZMANN, Peter LEWIS-JONES, Cheryl PELTERET a Maria CLEARY. *More! 2*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-0-521-17214-1.

Přílohy

Seznam příloh

Grafy

Graf 1: První otázka.....	36
Graf 2: Druhá otázka.....	37
Graf 3: Třetí otázka	38
Graf 4: Čtvrtá otázka.....	39
Graf 5: Pátá otázka.....	40
Graf 6: Šestá otázka	41
Graf 7: Sedmá otázka	43
Graf 8: Osmá otázka.....	44
Graf 9: Devátá otázka	45
Graf 10: Desátá otázka.....	46

Test

Dobrý den žáci,

jmenuji se Jiří Šesták a jsem studentem Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Momentálně píšu svou bakalářskou práci, ve které se zaměřuji na gramatické chyby, které často dělají čeští žáci. Poprosil bych Vás o vyplnění krátkého testu, který jsem si připravil níže. Test je anonymní, bude použit pouze pro výzkumnou část mé bakalářské práce a budu s ním pracovat pouze já. Mnohokrát Vám děkuji za vyplnění a přeji hodně studentských úspěchů.

1. My mom usually dinner every day.

- A) cook
- B) is cooking
- C) cooks
- D) have cooked

2. We're having a big party Saturday.

- A) in
- B) at
- C) on
- D) when

3. My football team was playing really bad, but the end we won.

- A) in
- B) at
- C) on
- D) to

4. I promise you that I back next year.

- A) am going to come
- B) will come
- C) am coming
- D) come

5. My sister her keys and we can't find them anywhere.

- A) is losing
- B) have losed
- C) have lost
- D) will lose

6. When I was younger, I wanted to be astronaut.

- A) the
- B) a
- C) an
- D) - (žádný člen)

7. Czech Republic shares its borders (hranice státu) with Poland.

- A) -, -
- B) -, the
- C) The, the
- D) The, -

8. Yesterday, when I my homework, somebody the bell.

- A) have done, rings
- B) did, was ringing
- C) am doing, rings
- D) was doing, rang

9. Look out – the sky is really dark. It in the afternoon.

- A) will rain
- B) rains
- C) is going to rain
- D) is going to raining

10. We were waiting for the bus the bus stop.

- A) in
- B) at
- C) on
- D) to